

Pesac 5782

Esther Wein

14 April 2022

13 Nissan 5782

May our learning connect us to Maamad Har Sinai

Dedication:

- **Ruchie Ackerman:**

Leilui nishmas Shamai ben Dovid Tzvi whose yahrtzeit is Thursday 13 Nisan and leilui nishmas my father Moshe Chaim Ben Yehuda whose yahrtzeit is isru chag the 23 of Nisan

- **Varda Birenbaum for Hakarat HaTov for our learning environment**
- **Refuah shelaima to Chaya bat Rivka**

Dayenu:

Our Growing Relief For Every Bit Of Structure

The 15 Maalot Tovot in Dayenu

כמה מעלות טובות למקום עלינו!

!How many degrees of good did the Place [of all bestow] upon us

The 15 Shir Ha Maalot

The 15 Maalot in the Beit HaMikdash

1. Sukka 53a:

חמש עשרה מעלות. אמר ליה רב חסדא ליהווא מדרבנן דהוה קמסדר אגדתא קמיה, אמר ליה: שמיע לה, הני חמש עשרה מעלות, כנגד מי אמרם דוד? אמר ליה: הכי אמר רבי יוחנן: בשעה שפגה דוד שיתיו, קפא תהומא ובעי למשטפיה לעלמא. אמר דוד חמש עשרה מעלות והורידן.

The mishna continues: The musicians would stand on the fifteen stairs that descend

from the Israelites' courtyard to the Women's Courtyard, corresponding to the fifteen Songs of the Ascents in Psalms

Rav H̄isda said to one of the Sages who was organizing *aggada* before him: Did you hear with regard to these fifteen Songs of Ascents in Psalms,

corresponding to what did David say them? He said to him that this is what Rabbi Yohanan said: At the time that David dug the drain pipes in the foundation of the Temple, **the waters of the depths rose and sought to inundate the world. Immediately**, David recited the fifteen Songs of the ..Ascents and caused them to subside

B. The name E-I Shad-ai Chagiga 12a

”והינינו דאמר ריש לקיש: מאי דכתיב: “אני אל שדי” — **אני הוא שאמרתי לעולם די**. אמר ריש לקיש: בַּשָּׁעָה שֶׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַיָּם הֵיחָד מֵרַחֵיב וְהוֹלֵךְ, עַד שֶׁגָּעַר בּוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּבְשּׁוּ, שֶׁנֶּאֱמָר: “גִּוְעַר בַּיָּם וַיִּבְשֶׂהוּ וְכָל הַנְּהָרוֹת הִחְרִיב.”

And this is the same as that which Reish Lakish said: What is the meaning of that which is written: “I am the Almighty God [*El Shaddai*]” (Genesis 17:1)? It means: I am He Who said to the world “enough [*dai*],” instructing it to stop expanding. Similarly, Reish Lakish said: When the Holy One, Blessed be He, created the sea, **it continued to expand** until the Holy One, Blessed be He, rebuked it and made it dry, as it is stated: “He rebukes the sea and makes it dry, and desiccates all the rivers” (Nahum 1:4

C. Freedom is built off structure

Shmot 32:16

וְהַלְחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹ-יִם הֵמָּה וְהַמְּכֻתָּב מְכֻתָּב אֱלֹ-יִם הוּא חֲרוֹת עַל-הַלְחֹת:

The tablets were God's work, and the writing was God's writing, incised upon the tablets.

Cherut: Avot 6:2

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בֵּית קוֹל יוֹצֵאת מֵהַר חוֹרֵב וּמִמְכַרְזַת וְאוֹמְרַת, אוֹי לָהֶם לְבָרִיּוֹת מַעֲלָבוֹנָה שֶׁל תּוֹרָה. שְׁכַל מִי שֶׁאִינוֹ עוֹסֵק בְּתוֹרָה נִקְרָא נְזוּף, שֶׁנֶּאֱמָר (משלי יא) נָזַם זָהָב בְּאָף חֲזִיר אֲשֶׁה יִפֶּה וְסִרְתָּ טַעַם. וְאוֹמֵר (שמות לב) וְהַלְחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וְהַמְּכֻתָּב מְכֻתָּב אֱלֹהִים הוּא חֲרוֹת עַל הַלְחֹת, **אֵל תִּקְרָא חֲרוֹת אֵלָא חֲרוֹת, שְׂאִין לָךְ בֶּן חוֹרִין אֵלָא מִי שְׁעוֹסֵק בְּתַלְמוּד**

Rabbi Joshua ben Levi said: every day a bat kol (a heavenly voice) goes forth from Mount Horeb and makes proclamation and says: "Woe unto humankind for their contempt towards the Torah", for whoever does not occupy himself with the study of Torah is called, nazuf (the rebuked). As it is said, "Like a gold ring in the snout of a pig is a beautiful woman bereft of sense" (Proverbs 11:22). And it says, "And the tablets were the work of God, and the writing was the writing of God, graven upon the tablets" (Exodus 32:16). Read not haruth ['graven'] but heruth ['freedom']. For there is no free man but one that occupies himself with the study of the Torah. And whoever regularly occupies himself with the study of the Torah he is surely exalted, as it is said, "And from Mattanah to (Nahaliel; and Nahaliel to Bamoth" (Numbers 21:19).

D. Dayenu and Dai

Shemot 6:3

וַאֲרָא אֶל־אַבְרָהָם אֶל־יִצְחָק וְאֶל־יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי וַיִּשְׁמֵי ה' לֹא נִודַעְתִּי לָהֶם:

I appeared to Abraham, Isaac, and Jacob as El Shaddai, but I did not make Myself known to them by My name יהוה.

Ha Amek Davar:

וארא אל וגו' באל שדי. כבר נתבאר בס' בראשית בכל המקום שנזכר זה השם שבא להראות דתכלית הבריאה והטבע שהיה אך שימלא כבוד ה' וכדכתיב כל פעל ה' למענהו. כל הנקרא בשמי וגו' ובס' במדבר בפסוק ואולם חי אני וימלא כבוד ה'. מבואר. וע"ז בא שם שדי שאמר לעולמו די. היינו בזה האופן דוקא. נשלם תכלית רצונו שימלא כבודו ית' ולא כן אם היה פחות מזה.

E. The place of Dayenu in the Seder

Dayenu

Al Achat Kam VKama

Pesach, Matza, maror

בְּכַל־דֹּר וְדֹר חֵיב אָדָם לְרַאוֹת אֶת־עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם, שְׁנֵאמַר: וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, בְּעִבּוֹר זֶה עָשָׂה ה' לִי בְּיֵצְאִי מִמִּצְרַיִם. לֹא אֶת־אַבּוֹתֵינוּ בְּלִבְדָּ גָּאֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲלֵא אִף אוֹתֵנוּ גָּאֵל עִמָּהֶם, שְׁנֵאמַר: וְאוֹתֵנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם, לְמַעַן הִבִּיא אוֹתֵנוּ, לְתֵת לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם. to see himself as if he left Egypt, as it is stated (Exodus 13:8); "And you shall explain to your son on that day: For the sake of this, did the Lord do [this] for

me in *my* going out of Egypt." Not only our ancestors did the Holy One, blessed be He, redeem, but rather also us [together] with them did He redeem, as it is stated (Deuteronomy 6:23); "And He took us out from there, in order to bring us in, to give us the land which He swore unto our fathers

לְפִיכָהּ אֲנַחְנוּ חַיִּיבִים לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשַׁבַּח, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְהַדְרֵה, לְבָרֵךְ, לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת-כָּל-הַנִּסִּים הָאֵלֶּה: הוֹצִיאָנוּ מֵעֲבָדוֹת לְחֵרֹת מִיַּגוֹן לְשִׁמְחָה, וּמֵאֲכָל לַיּוֹם טוֹב, וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גְּדוֹל, וּמִשְׁעַבְדֵי לְגֵאֻלָּה. וְנֹאמֵר לְפָנָיו שִׁירָה חֲדָשָׁה: הַלְלוּיָהּ.

Therefore we are obligated to thank, praise, laud, glorify, exalt, lavish, bless, raise high, and acclaim He who made all these miracles for our ancestors and for us: He brought us out from slavery to freedom, from sorrow to joy, from mourning to [celebration of] a festival, from darkness to great light, and from servitude to redemption. And let us say a new song before Him, Halleluyah!

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי ה', הַלְלוּ אֶת-שֵׁם ה'. יְהִי שֵׁם ה' מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. מִמְזֶרֶח שֶׁמֶשׁ עַד מְבֹאוֹ מְהֵלָל שֵׁם ה'. רַם עַל-כָּל-גּוֹיִם ה', עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ. מִי כִי אֱלֹהֵינוּ הַמְגַבִּיחַ לְשַׁבַּח, הַמְשַׁפִּילֵי לְרֵאוֹת בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ? מְקִימֵי מַעֲרָךְ דָּל, מְאַשְׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן, לְהוֹשִׁיבֵי עַם-נְדִיבִים, עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ. מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת, הַלְלוּיָהּ. Halleluyah! Praise, servants of the Lord, praise the name of the Lord. May the Name of the Lord be blessed from now and forever. From the rising of the sun in the East to its setting, the name of the Lord is praised. Above all nations is the Lord, His honor is above the heavens. Who is like the Lord, our God, Who sits on high; Who looks down upon the heavens and the earth? He brings up the poor out of the dirt; from the refuse piles, He raises the destitute. To seat him with the nobles, with the nobles of his people. He seats a barren woman in a home, a happy mother of children. Halleluyah! (Psalms 113)

<https://www.nytimes.com/2022/04/07/opinion/sex-consent-dating-boundaries.html>